

พระบรมราชาโชวาท

พระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือบทพระราชนิพนธ์
ที่ทรงคุณค่า สำหรับใช้สอนบุคคลทุกเพศทุกวัย
จึงเป็นวรรณกรรมคำสอนที่เป็นประโยชน์ต่อ
ผู้อ่าน เพราะสามารถนำข้อคิดต่างๆ
ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

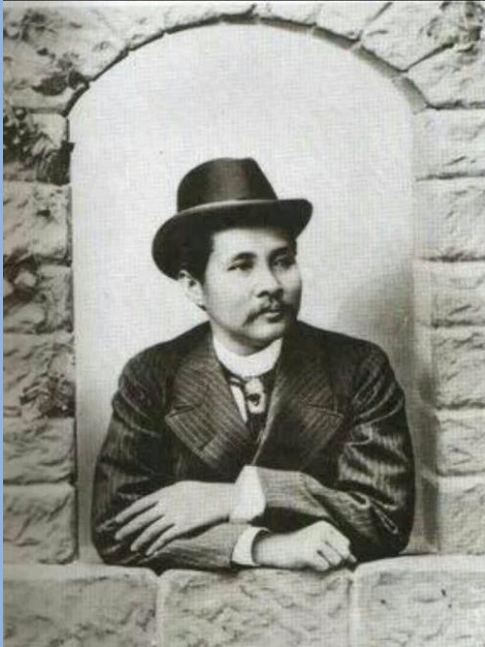
ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ทรงพระราชนิพนธ์พระบรมราโชวาทเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘
เพื่อพระราชทานแก่พระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๔ พระองค์ที่
เสด็จไปทรงศึกษาต่างประเทศเมื่อครั้งทรงพระเยาว์

ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยในเรื่อง
การปฏิบัติพระองค์ของพระราชโอรสโดยทรงอบรมมิให้ประพฤติ
พระองค์อย่างว่าทรงเป็นชนชั้นเจ้านาย ให้มีความอ่อนน้อม
ใฝ่พระทัยในการศึกษา ใช้สอยพระราชทรัพย์อย่างประหยัด
จึงนับได้ว่าพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัวเสมือนตัวแทนคำสอนของบิดาที่มีความปรารถนาดีและ
ห่วงใยต่อบุตร

ความเป็นมา

๑. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าประวิตรวัฒนโนดม (ยืนด้านหน้า)
๒. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ (นั่งด้านซ้าย)
๓. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ากิตติยากรวรลักษณ (นั่งด้านขวา)
๔. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าจิรประวัติวรเดช (ยืนด้านขวา)

ประวัติผู้แต่ง

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖
ขณะทรงพระเยาว์ทรงศึกษาศิลปวิทยาต่างๆ เช่น ภาษาไทย ภาษามคร คชกรรม
มวยปล้ำ กระบี่กระบองและทรงศึกษาภาษาอังกฤษกับนางแอนนา เลียวโนเวนส์
ต่อมาทรงศึกษาเพิ่มเติมกับหมอสอนศาสนาชาวอเมริกันชื่อ John H. Chandler

❖ ประวัติผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนหลวงขึ้นภายในพระบรมมหาราชวัง เพื่อให้บุตรหลานข้าราชการได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนชื่อว่า **โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ** ส่วนโรงเรียนสำหรับสามัญชน คือ **โรงเรียนวัดมหรณพาราม**

ผลงานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชนิพนธ์ร้อยแก้ว

- พระราชหัตถเลขาเรื่องไกลบ้าน ทรงพระราชนิพนธ์เป็นลายพระราชหัตถเลขา เมื่อครั้งเสด็จประพาสยุโรปครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ ทรงบันทึกเกี่ยวกับพระราชภารกิจแต่ละวัน และพระราชดำริวินิจฉัยต่อสิ่งต่างๆ ในแบบพอเล่าให้ลูกฟัง

- พระราชวิจารณ์และพระราชวินิจฉัยเชิงประวัติศาสตร์และโบราณคดี เรื่องที่สำคัญคือ พระราชวิจารณ์จดหมายเหตุความทรงจำกรมหลวงนรินทรเทวี พระบรมราชวินิจฉัยเรื่องชาดก พระราชพิธีสิบสองเดือน

ผลงานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชนิพนธ์ร้อยแก้ว

- พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท

- จดหมายเหตุรายวันและจดหมายเหตุเสด็จประพาส

ผลงานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชนิพนธ์ร้อยกรอง

โคลง เช่น โคลงสุภาสิต โคลงนิราศ โคลงเรื่องรามเกียรติ์

บทละคร เช่น เงาะป่า

ลิลิต เช่น ลิลิตนิทราชาคริต

พระราชนิพนธ์ล้อเลียนชวนขัน เช่น บทเทศนามิกาทุระ กลอนไดอารี่ ซึมซาบ
บทละครเรื่องวงศ์เทวราช

ประวัติผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓
องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (องค์การยูเนสโก)
ได้ประกาศยกย่องให้พระองค์ทรงเป็นบุคคลสำคัญและเป็นผู้มีผลงานดีเด่นของโลก
สาขาการศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา การพัฒนาสังคมและการศึกษา

ลักษณะคำประพันธ์

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์เป็น
ร้อยแก้ว ทรงใช้ **เทศนาโวหาร** ด้วยภาษาที่สื่อความชัดเจนและเข้าใจง่าย

เรื่องย่อ

พระบรมราโชวาท มีเนื้อความที่แสดงถึงความรักและความผูกพันของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อพระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๔ พระองค์ ในฐานะ “บิดา” ที่ต้องการเห็น “บุตร” ได้เติบโตเป็นคนดีพร้อมด้วยสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและได้นำประโยชน์จากการศึกษาเล่าเรียนมาพัฒนาประเทศชาติ

พระบรมราโชวาทมีเนื้อความสั่งสอนในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. การวางตน
๒. การรู้จักใช้สอยพระราชทรัพย์
๓. การรู้จักอุดหนุนเหล่าเรียนเพื่อกลับมาทำคุณประโยชน์แก่บ้านเมือง
๔. การรู้จักรักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล
๕. ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอื่น โดยไม่ละทิ้งภาษาไทย

ขอจดหมายคำสั่งตามความประสงค์ให้แก่ลูก บรรดาซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือในประเทศยุโรป
จงประพฤติตามโอวาทที่จะกล่าวต่อไปนี้

๑. การซึ่งจะให้ออกไปเรียนครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว
ไม่มุ่งหมายจะให้เป็นที่เกียรติยศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใดในชั้น เพราะฉะนั้นอย่าให้ไว้อย่างเป็นเจ้า
ให้ถือเอาบรรดาศักดิ์เสมอลูกผู้มีตระกูลในกรุงสยาม ให้ใช้แต่ชื่อเดิมของตัวเฉยๆ

ความประสงค์ข้อนี้ ไซ้ว่าจะเกิดขึ้นเพราะไม่มีความเมตตากรุณา หรือจะปิดบังซ่อนเร้นไม่ให้รู้ว่าเป็นลูกอย่างนั้นเลย
แต่เห็นว่าซึ่งจะเป็นยศเจ้าไปนั้นไม่เป็นประโยชน์อันใดแก่ตัวนัก จะทำอันใดก็ต้องระวังตัวไปทุกอย่าง เพราะฉะนั้นจึง
ขอห้ามเสียว่า อย่าให้ไปอวดอ้างเอง หรืออย่าให้คนใช้สอยอวดอ้างว่าเป็นเจ้านายอันใด จงประพฤติให้ถูกตามคำสั่งนี้

เนื้อเรื่อง

๒. เงินค่าที่จะใช้สอยในการเล่าเรียนกินอยู่แห่งทั้งปวงนั้น จะใช้เงินพระคลังข้างที่คือเงินที่เป็นส่วนสิทธิ์ขาดแก่ตัวพระองค์เอง ไม่ใช้เงินที่สำหรับจ่ายราชการแผ่นดิน เงินรายได้ได้ฝากไว้ที่แบงก์

การซึ่งใช้เงินพระคลังข้างที่ไม่ใช้เงินแผ่นดินอย่างเช่นเคยจ่ายให้เจ้านายและบุตรข้าราชการไปเล่าเรียนแต่ก่อนนั้น เพราะเห็นว่าพ่อมีลูกมากด้วยกัน การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้ เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่นๆ ด้วยเป็นของ

๓. จงรู้สึกตัวเป็นนิจเถิดว่า เกิดมาเป็นเจ้านายมียศบรรดาศักดิ์มากจริงอยู่ แต่ไม่เป็นการจำเป็นเลย ที่ผู้ใดเป็นเจ้าแผ่นดินขึ้น จะต้องใช้ราชการอันเป็นช่องที่จะหาเกียรติยศชื่อเสียงและทรัพย์สมบัติ เพราะฉะนั้นเจ้านายจะเป็นผู้ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดี ก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้และความเพียร ของตัว เพราะฉะนั้นจงอุตสาหะเล่าเรียนโดยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำการให้เป็นคุณแก่บ้านเมืองของตน และโลกที่ตัวได้มาเกิด

๔. อย่าได้ถือตัวว่า ตัวเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน พ่อมีอำนาจยิ่งใหญ่อยู่ในบ้านเมือง ถึงจะเกะกะไม่กลัว เกรงคุมเหงผู้ใด เพราะฉะนั้นจึงเป็นคนอ่อนน้อม วาง่ายสอนง่ายอย่าให้เป็นทฐิมานะไปในทางที่ผิด จงประพฤติตัวหันมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเถิด จงละเว้นเวลาที่ชั่วซึ่งรู้ได้เองแก้ตัวหรือมีผู้ ตักเตือนแนะนำให้รู้แล้ว อย่าให้ล่วงให้เป็นไปได้เลยเป็นอันขาด

๕. เงินทองที่จะใช้สอยในค่ากินอยู่ นุ่งห่มหรือใช้สอยเบ็ดเสร็จทั้งปวงจงเขม็ดแหม่ใช้แต่เพียงพอที่อนุญาตให้ใช้ อย่าทำใจโตมมือโตสรุ่ยสร่ายโดยถือตัวว่าเป็นเจ้านายมั่งมีมาก หรือถือว่าพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินมีเงินทองถมไป ขอบอกเสียให้รู้แต่ต้นมือว่าถ้าผู้ใดไปเป็นหนี้มาจะไม่ยอมใช้หนี้ให้เลย หรือถ้าเป็นการจำเป็นต้องใช้ จะไม่ใช่เปล่าโดยไม่มีโทษแก่ตัวเลย พึงรู้เถิดว่าต้องใช้หนี้เมื่อใด ก็จะต้องรับโทษเมื่อนั้นพร้อมกัน

๖. วิชาที่จะออกไปเรียนนั้น ก็คงต้องเรียนภาษาและหนังสือในสามภาษา คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ให้ได้แม่นยำชัดเจนคล่องแคล่วจนถึงแต่งหนังสือได้สองภาษาเป็นอย่างน้อย แต่บัดนี้จะขอ ตักเตือนอย่างหนึ่งก่อนว่า ซึ่งให้ออกไปเรียนภาษาวิชาการในประเทศยุโรปนั้น ใช่ว่าจะต้องการเอา ใช้แต่เฉพาะภาษาฝรั่งเศสหรืออย่างฝรั่งเศสอย่างเดียวนะ ภาษาไทยและหนังสือไทยคงจะต้องใช้อยู่เป็นนิจ จงเข้าใจว่าภาษาต่างประเทศนั้นเป็นแต่พื้นของความรู้ เพราะฉะนั้นจะทิ้งภาษาของตัวให้ลื มถ้อยคำที่จะพูดให้สมควรเสีย หรือจะลืมวิธีเขียนหนังสือไทยที่ตัวได้ฝึกหัดแล้วเสียนั้นไม่ได้เลย

เนื้อเรื่อง

๗. จงรู้ว่าการเล่าเรียนของลูกทั้งปวงนั้น อาของเจ้ากรมหมื่นเทวะวงศ์วโรปการ ได้รับปฏิญาณต่อพ่อว่า จะตั้งใจอุทิศตนเป็นธุระในการเล่าเรียนของลูกทั้งปวงทั้งในปัจจุบันและภายหน้า พ่อได้มีความวางใจ มอบธุระสิทธิ์ขาดแก่กรมหมื่นเทวะวงศ์วโรปการเป็นธุระทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในกรุงเทพฯ เมื่อไปอยู่ในโรงเรียนแห่งใด จงประพฤติการให้เรียบร้อยตามแบบอย่างซึ่งเขาตั้งลงไว้ อย่าเกะกะวุ่นวายเชื่อตัวเชื่อฤทธิ์ไปต่างๆ จงอุทิศตนพากเพียรเรียนวิชาให้รู้มา ได้ช่วยกำลังพ่อเป็นที่ชื่นชมยินดีสมกับที่มีความรักนั้นเถิด

คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
การเก็การกั	การทำท่าที่ว่างามเข้าที่ ตรงกับคำว่า โก้เก
เขม็ดแหม่	ใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง เพราะเกรงว่าจะไม่พอใช้
เงินกลางปี	เบี้ยหวัดที่จ่ายกลางปี
เงินพระคลังข้างที่	เงินแผ่นดินส่วนที่ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงใช้ใน พระราชกิจต่างๆ
ใจโตมือโต	มีใจกว้างเกินประมาณ ใช้จ่ายมากเกินไปสมควรหรือเกินความจำเป็น
ตั้งลงไว้	กำหนดไว้
ทฐิมานะ	ความเห็น ความพยายาม

คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
เป็นธุระ	ถือเป็นเรื่องที่ตนควรทำให้
มลทิน	ความมัวหมอง ความต่างพร้อย ความไม่บริสุทธิ์
รับปฏิญาณ	รับปาก
เลือกเฟ้น	เลือกเฟ้น หมายความว่า คัดเอาแต่ที่ดี
วิชาหนังสือ	วิชาด้านภาษา
เอลไควร์	มาจากคำว่า Esquire เป็นคำใช้เขียนหลังชื่อผู้ชายอังกฤษ แสดงว่าเป็นผู้มีอันจะกิน หรือผู้อยู่ในตระกูลคหบดี
อิสรอแยลไฮเนสปรินซ์	มาจาก His Royal Highness Prince เป็นคำนำหน้าเจ้านายในพระราชวงศ์อังกฤษ

คุณค่าด้านเนื้อหา

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สามารถนำไปใช้ได้กับ**บุคคลทั่วไปในยุคปัจจุบัน** เป็นเสมือนแบบอย่างให้ผู้ปกครองทุกคนควรศึกษาและนำไปใช้อบรมบุตรหลาน ส่วนผู้ที่อยู่ในวัยเรียนก็ควรจะได้ศึกษาเพื่อใช้เตือนใจตนเอง